



Nr. inreg. 4942/21.12.2022

Către: **CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE**

În atenția: Doamnei Președinte Adela COJAN

Referitor la Proiectul de hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 696/2021 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale, în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2021 – 2022, precum și prelungirea aplicării prevederilor acesteia, care a fost publicat în data de 21.11.2022 pe pagina web a Casei Naționale de Asigurări de Sănătate – Secțiunea „Transparență decizională 2022”.

Stimată doamnă președinte,

ASOCIAȚIA HELP AUTISM, persoană juridică română recunoscută ca fiind de utilitate publică prin H.G. nr. 618/23.08.2018, cu sediul în București, str. Diligenței nr. 13, Camera 1, Sector 3, înregistrată în Registrul asociațiilor și fundațiilor sub nr. 22/02.03.2010, în baza Încheierii nr. 25 din 12.02.2010 a Judecătoriei Sector 3 București, CUI 26590428, Rețeaua organizațiilor în autism **RO-TSA**, ce înglobează 93 de ONG-uri care activează în domeniul autismului și **FEDRA**, Federația pentru Drepturile și Resursele pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autism, persoană juridică de drept privat, cu sediul în Brașov, B.dul Gării nr. 34, bl. 21, sc. A, ap. 17, înregistrată în Registrul federațiilor de la Tribunalul Brașov sub nr. 1/02.03.2017, în baza Încheierii nr. 1993 din 24.11.2010 a Tribunalului Maramureș, CUI 28226998,

Reprezentate legal de **Daniela BOLOLOI**, în calitate de președinte Asociația Help Autism și Rețeaua organizațiilor în autism RO-TSA, și **Gabriela PLOPEANU**, în calitate de președinte FEDRA,

Examinând Proiectul de hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 696/2021 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale, în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2021 – 2022, precum și prelungirea aplicării prevederilor acesteia, care a fost publicat în data de 21.11.2022 pe pagina web a Casei Naționale de Asigurări de Sănătate – Secțiunea „Transparență decizională 2022”.

În temeiul art.7 din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică,

Având în vedere dezbaterile publice ce au avut loc la data de 19.12.2022,

Formulăm următorul punct de vedere prin care:

- **Solicităm menținerea, pentru pacienții cu tulburări din spectrul autist, a posibilității recomandării serviciilor de kinetoterapie, de către medicul de psihiatrie pediatrică, respectiv psihiatrie,**

Pentru următoarele argumente:

1. Pe lângă afectarea permanentă a capacității de relaționare socială, autismul este caracterizat și prin deficite ale abilităților motorii grosiere și fine precum și a deficitelor de coordonare motrică iar acestea înrăutățesc abilitățile sociale, principalul deficit. În cazul copiilor, în comparație cu copii cu dezvoltare tipică, copiii cu TSA prezintă deficiențe mai mari ale abilităților motorii, inclusiv deficite de coordonare în timpul activităților motorii grosiere și fine, abilități de echilibru, modele de mers, stabilitate posturală, flexibilitate articulară și viteză de mișcare.
2. Dispozițiile legale speciale care guvernează serviciile destinate persoanelor cu TSA recunosc în mod expres și limitativ medicului de psihiatrie/psihiatrie pediatrică dreptul de a face recomandări către serviciile conexe actului medical, inclusiv pentru serviciile furnizate de fiziokinetoterapeut/kinetoterapeut/profesor de cultură fizică medicală, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Potrivit art.3 din Legea nr.151/2010

(2) Evaluarea psihiatrică și diagnosticul psihiatric, tratamentul psihofarmacologic și recomandările către furnizorii de servicii conexe actului medical sunt realizate de către medicul specialist în specialitatea psihiatrie/psihiatrie pediatrică, în unitățile sanitare publice ori private.

(3) Continuarea și monitorizarea tratamentului se efectuează de către specialiștii din cadrul echipei multidisciplinare prevăzute la alin. (1), în unitățile sanitare publice ori private, în cadrul furnizorilor de servicii conexe actului medical, furnizorilor de servicii sociale, precum și în cadrul unităților de învățământ special și special integrat.

În același sens, normele metodologice (art.4), prevăd că

(6) După integrarea informațiilor obținute în urma evaluării psihologice, a examenelor paraclinice și a consultațiilor interdisciplinare, după caz, medicul specialist stabilește diagnosticul psihiatric, tratamentul psihofarmacologic și face recomandări către profesioniștii ce furnizează servicii complementare actului medical, după caz:

a) profesioniștii care furnizează servicii conexe actului medical;

b) serviciile educaționale adecvate în vederea orientării școlare și profesionale;

c) serviciile publice de asistență socială.

Serviciile de sănătate conexe actului medical sunt definite la art.1 alin.(1) lit.f) pct.2 din Norme, ca fiind

- (i) serviciile furnizate de psiholog în specialitatea psihologie clinică, consiliere psihologică și psihoterapie, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
- (ii) serviciile furnizate de psiholog acreditat în specialitatea psihopedagogie specială - consiliere/intervenție de psihopedagogie specială - logoped, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
- (iii) **serviciile furnizate de fiziokinetoterapeut/ kinetoterapeut/profesor de cultură fizică medicală, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.**

3. Dispozițiile cu caracter special sunt justificate de specificul deficiențelor în cazul autismului, care vizează motricitatea fină/grosieră sau coordonarea și care sunt cauzate sau asociate autismului și nu unor leziuni, îmbătrânirii, altor condiții patologice sau factori de mediu.
4. De altfel, medicul cu specializarea balneo-fiziokinetoterapie și recuperare nu este menționat în cadrul echipei multidisciplinare reglementate de dispozițiile art.3 alin.(1) din Legea nr.151/2010.
5. Introducerea unei noi specializări medicale și obligarea pacientului cu TSA și a familiei acestuia să se prezinte, pe lângă evaluarea psihiatrică și psihologică, la încă un medic specialist doar pentru a putea beneficia de serviciile conexe a căror necesitate este evidentă și pentru care competența în cazul pacienților cu autism a fost în mod tradițional recunoscută medicilor de psihiatrie **contravine dispozițiilor legale, creând un impediment suplimentar și nejustificat în accesul persoanelor cu TSA la tratament.**

Cu stimă,

Asociația Help Autism
Rețeaua organizațiilor în autism ROTSA

prin Daniela BOLOLOI
daniela.bololoi@helpautism.ro
0727 228 551

FEDRA — Federația pentru Drepturi și Resurse
pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autist
prin Gabriela PLOPEANU
fedra.autism@gmail.com
0723 673 418

Precizăm că **Rețeaua organizațiilor în autism - RO TSA** (<http://paca.helpautism.ro/>) a fost creată în cadrul proiectului „Creșterea implicării ONG-urilor și partenerilor sociali în promovarea politicilor publice alternative pentru copiii cu TSA (ONGPP)”, proiect SIPOCA 313/110709 finanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA). Proiectul este derulat de Asociația Help Autism. Rețeaua este organizată la nivel național și este compusă din **93 de ONG-uri** care activează în domeniul autismului, în scopul elaborării de politici publice alternative în domeniul furnizării serviciilor specializate integrate adresate copiilor cu tulburări din spectrul autist și familiilor acestora, și este constituită din:

ASOCIAȚIA HELP AUTISM, BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA „NEW ODYSSEY” BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA AUTISM VOICE (ASOCIAȚIA DE TERAPIE COMPORTAMENTALĂ APLICATĂ (A.T.C.A.) BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA PENTRU AJUTORAREA COPIILOR CU AUTISM DIN ROMÂNIA „HORIA MOȚOI”, BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA PENTRU TERAPIE UMANIST COMPORTAMENTALĂ „SUNT SPECIAL” BUCUREȘTI



REȚEAUA
RO TSA



ASOCIAȚIA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI GAVRIIL, PANTELIMON, JUD ILFOV
ASOCIAȚIA PRIETENIA PANTELIMON, JUD. ILFOV
ASOCIAȚIA ROMÂNĂ DE TERAPII ÎN AUTISM ȘI ADHD, BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA „CENTRUL DE INTERVENȚIE ÎN RECUPERAREA AUTISMULUI” (C.I.R.A.) BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA EVOLUTION CENTER BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA PUZZLE ROMÂNIA
FUNDAȚIA GIMMYNI BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA „ALBERT ȘI ZÂMBETE” BRAȘOV, JUD. BRAȘOV
ASOCIAȚIA „AUT HELP” MIERCUREA CIUC, JUD. HARGHITA
ASOCIAȚIA „MIND AUT” SFÂNTU GHEORGHE, JUD. COVASNA
ASOCIAȚIA „PROSPERITAS VITAE” SÂNMARTIN, MIERCUREA CIUC, JUD. HARGHITA
ASOCIAȚIA „RAZĂ DE SPERANȚĂ” BRAȘOV, JUD. BRAȘOV
ASOCIAȚIA „UITE CUM CRESC” BRAȘOV, JUD. BRAȘOV
ASOCIAȚIA COPIII DE CRISTAL, BRAȘOV
ASOCIAȚIA DICTA BRAȘOV, JUD. BRAȘOV
ASOCIAȚIA ÎMPOTRIVA AUTISMULUI SIBIU
ASOCIAȚIA PENTRU CONSILIERE ȘI ASISTENȚĂ SPECIALIZATĂ A.C.A.S. ALBA IULIA
ASOCIAȚIA RAUL COSMIN PENTRU COPII ȘI TINERI CU DIZABILITĂȚI, CUGIR, JUD. ALBA
FUNDAȚIA TRANSILVANĂ ALPHA, TÂRGU MUREȘ, JUD. MUREȘ
ASOCIAȚIA EDUCATORILOR SUCEVENI, SUCEAVA, JUD. SUCEAVA
ASOCIAȚIA „ÎȚI ARĂT CĂ POT”, IAȘI, JUD. IAȘI
ASOCIAȚIA „PAPILLON CLINIQUE”, BACĂU, JUD. BACĂU
ASOCIAȚIA „SUFLETE ALBASTRE”, BOTOȘANI, JUD. BOTOȘANI
ASOCIAȚIA „SURASUL ALBASTRU”, IAȘI, JUD. IAȘI
ASOCIAȚIA „ZBOR DE FLUTURI”, IAȘI, JUD. IAȘI
ASOCIAȚIA BLIJDORP ROMÂNIA, JUD. SUCEAVA
ASOCIAȚIA DE SPRIJINIRE A PERSOANELOR CU AUTISM, SUCEAVA (A.S.P.A.), JUD. SUCEAVA
ASOCIAȚIA PĂRINȚILOR COPIILOR CU AUTISM DIN JUDEȚUL BOTOȘANI, JUD. BOTOȘANI
FUNDAȚIA STAR OF HOPE ROMÂNIA, IAȘI
ASOCIAȚIA „AUTISM TRANSILVANIA”, CLUJ-NAPOCA, JUD. CLUJ
ASOCIAȚIA „BELIEVE”, CLUJ NAPOCA, JUD. CLUJ
ASOCIAȚIA „CASTELUL ERHARD” SATU MARE
ASOCIAȚIA „DOG ASSIST”, CLUJ-NAPOCA, JUD CLUJ
ASOCIAȚIA „JOY STORY” CLUJ-NAPOCA
ASOCIAȚIA „PLAYFUL PSYCHOLOGY” CLUJ-NAPOCA
ASOCIAȚIA „SF. BENEDICT” PENTRU AUTISM, SATU MARE
ASOCIAȚIA A.P.T. CLUJ-NAPOCA, JUD. CLUJ
ASOCIAȚIA AUTISM BAIA MARE, JUD. MARAMUREȘ
ASOCIAȚIA AUTISM CÂMPIA TURZII, JUD. CLUJ
ASOCIAȚIA C.E.S.- COLABORĂM, EDUCĂM, SPRIJINIM, ORADEA, JUD. BIHOR
ASOCIAȚIA CARITAS - CENTRUL DE REABILITARE „SF. IOSIF”, SATU MARE, JUD. MARAMUREȘ
ASOCIAȚIA S.O.S. AUTISM BIHOR
ASOCIAȚIA SERVICIUL DE AJUTOR MALTEZ ÎN ROMÂNIA, CENTRUL DE ZI PT. COPII CU DIZABILITĂȚI MOTORII CLUJ-NAPOCA
ASOCIAȚIA SURORILE DE CARITATE „SF. VICENȚIU”, SATU MARE, JUD. MARAMUREȘ
FUNDAȚIA INOCENȚI, BISTRIȚA-NĂȘĂUD, JUD. BISTRIȚA
ASOCIAȚIA „ART MUSIC FOR PEOPLE” CONSTANȚA, JUD. CONSTANȚA
ASOCIAȚIA „AUTISM MAREA NEAGRĂ”, CONSTANȚA
ASOCIAȚIA „MÂINI ÎNTINSE” TULCEA, JUD. TULCEA
Asociatia Autism Cezar Nicolae - S.U.I.T.A. CONSTANȚA



RETEAUA
RO TSA



ASOCIAȚIA CENTRUL DE PSIHOLOGIE DELTA DUNĂRII TULCEA, JUD. TULCEA
ASOCIAȚIA DE SPRIJIN A COPIILOR CU AUTISM „BĂRCUȚA FERMECATĂ” CONSTANȚA, JUD. CONSTANȚA
ASOCIAȚIA DE SPRIJIN PENTRU PĂRINȚI ȘI COPIII CU AUTISM - APCA GALAȚI
ASOCIAȚIA O VOCE PENTRU AUTISM
ASOCIAȚIA PSIHOLOGILOR ANTREPRENORI TULCEA, JUD. TULCEA
ASOCIAȚIA S.O.S. AUTISM BRĂILA
ASOCIAȚIA 'LASĂ-MĂ SĂ-ȚI AUD GLASUL' CURTEA DE ARGEȘ - ALBEȘTII DE ARGEȘ, JUD. ARGEȘ
ASOCIAȚIA „AI VOINȚĂ, AI PUTERE”, OLTENIȚA, JUD. CĂLĂRAȘI
ASOCIAȚIA „CREĂM VIITORUL ÎMPREUNĂ” (A.C.V.I.A.) PITEȘTI, JUD. ARGEȘ
ASOCIAȚIA Asociația Elena Ecaterina, TÂRGOVIȘTE, JUD. DÂMBOVIȚA
ASOCIAȚIA „START PENTRU AUTISM”, CÂMPULUNG MUSCEL, JUD. ARGEȘ
ASOCIAȚIA COPIILOR ȘI ADULȚILOR CU AUTISM, ALEXANDRIA, JUD. TELEORMAN
ASOCIAȚIA LOGO-PICI, SLOBOZIA, JUD. IALOMIȚA
ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ PENTRU COPII ȘI ADULȚI CU AUTISM DIN ROMÂNIA, (A.N.C.A.A.R.) FILIALA DÂMBOVIȚA
ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ PENTRU COPII ȘI ADULȚI CU AUTISM DIN ROMÂNIA, (A.N.C.A.A.R.), FILIALA FETEȘTI
ASOCIAȚIA PENTRU COPII CU AUTISM, CENTRUL „EMA”, JUD. IALOMIȚA
ASOCIAȚIA „IUBIREA ÎNVINGE AUTISMUL” TÂRGU-JIU, GORJ
ASOCIAȚIA „NAGUAL” SLATINA, JUD. OLT
ASOCIAȚIA COPILĂRIE SUB SEMNUL ADHD
ASOCIAȚIA DE SPRIJIN A COPIILOR HANDICAPAȚI FIZIC (A.S.C.H.F.-R.) FILIALA RÂMNICU VÂLCEA, JUD. VÂLCEA
ASOCIAȚIA DE TERAPIE INTEGRATIVĂ PENTRU COPIII CU AUTISM - DANIEL (A.T.I.C.A.-DANIEL), CRAIOVA, JUD. DOLJ
ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ PENTRU COPII ȘI ADULȚI CU AUTISM DIN ROMÂNIA, (A.N.C.A.A.R.), FILIALA CRAIOVA, JUD. DOLJ
ASOCIAȚIA PENTRU INTERVENȚIE COGNITIVĂ ȘI COMPORTAMENTALĂ „VISURI ȘI SPERANȚE” CRAIOVA
ASOCIAȚIA „ALEX, RADU ȘI AUTISMUL” TIMIȘOARA, JUD. TIMIȘ
ASOCIAȚIA „AUTISM HELPING HANDS” PETROȘANI, JUD. HUNEDOARA
ASOCIAȚIA „AUTISM LUMEA MEA” HUNEDOARA, JUD. HUNEDOARA
ASOCIAȚIA „CASA FAENZA” TIMIȘOARA, JUD. TIMIȘ
ASOCIAȚIA „COPII ȘI ZÂNE” TIMIȘOARA, JUD. TIMIȘ
ASOCIAȚIA „ORIZONTURI SENINE” DEVA, JUD. HUNEDOARA
ASOCIAȚIA RESURSE UMANITARE SPERANȚA (A.R.U.S.) TIMIȘOARA, JUD. TIMIȘ
FUNDAȚIA DE ABILITARE SPERANȚA TIMIȘOARA
ASOCIAȚIA ANCAAR ARGEȘ
ASOCIAȚIA NUMERE COLORATE ÎN AUTISM, PITEȘTI
ASOCIAȚIA BRIGHT FUTURE FOR EVERY CHILD, BUCUREȘTI
ASOCIAȚIA AUTISM TÂRGOVIȘTE
ASOCIAȚIA PĂRINȚILOR COPIILOR CU AUTISM ARGEȘ
ASOCIAȚIA ECHIPĂ PENTRU COPII, CRAIOVA
ASOCIAȚIA AUTISM INFANTIL, CARAȘ SEVERIN
ASOCIATIA SFANTUL CASIAN, MEDIAȘ

FEDRA — Federația pentru Drepturi și Resurse pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autist este prima federație de acest tip din România, care are ca membri în principal organizații de părinți și se dorește a fi o voce puternică și unitară a organizațiilor de profil din România, având ca scop crearea și păstrarea unui mediu adecvat pentru stimularea și sprijinirea persoanelor cu TSA.

Organizațiile membre FEDRA sunt: ANCAAR Argeș, ANCAAR Craiova, ANCAAR Iași, Asociația Autism Baia Mare, Asociația Autism Transilvania Cluj, Asociația Copiii de Cristal Brașov, Asociația Dincolo de Tăcere Galați, Autism Europa Bistrița - Centrul de Resurse și Referință în Autism Micul Prinț, Asociația Învingem Autismul București, Asociația Părinților Copiilor cu Autism din Județul Botoșani, Asociația Puzzle România, Asociația “Rază de Speranță în Intervenția și Terapia TSA” Brașov, Asociația SOS Autism Bihor, Asociația de Sprijin pentru Părinții și Copii cu Autism Galați, Fundația Romanian Angel Appeal București, Fundația Univers Plus Piatra Neamț, Asociația Învățăm prin Pictograme Timișoara, Organizația Suedeză pentru Ajutor Umanitar Individual, Asociația pentru Recuperarea și Integrarea Copiilor cu Autism (ARICA).